

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Nyelvi és kulturális érintkezések

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Mesteri képzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelvészeti és irodalmi tanulmányok
1.7. Képzési forma	Nappali tagozatos képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Nyelvi és kulturális érintkezések			A tantárgy kódja	LMM2115
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Benő Attila, egyetemi tanár				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Benő Attila, egyetemi tanár				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	K
				2.7. Tantárgy típusa	Vál.

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					45
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					45
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					40
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					6
Más tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral					2
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórásszáma					140
3.8. A félév összórásszáma					182
3.9. Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	• Általános és leíró nyelvészeti alapfogalmak ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C3 Az anyanyelv nyelvészeti jelenségeinek szinkrón leírása.
Transzverzális kompetenciák	CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát. CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás. CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri a nyelvészeti kontaktológia alapterminusait és kutatási módszereit
Képességek	A hallgató képes a nyelvi megnyilatkozásokat a kétnyelvűség függvényében értelmezni.

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan elemezni a nyelvi megnyilatkozásokat a nyelvi érintkezések szempontjából.
-------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Nyelvi elemzőkészség és kritikai gondolkodásmód fejlesztése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az előadás és a szeminárium célja a nyelvi és kulturális kontaktusok diakrón és szinkrón szempontú vizsgálata és az ehhez kapcsolódó kutatási eredmények, információk elsajátítása. Diakrón szempontból a hangsúly a kelet-európai régióra esik, szinkrón szempontból pedig a kétnyelvűséghez kapcsolódó jelenségeket ismerteti. Ezeknek az elsajátítása bővíti a hallgatók nyelvtudományi ismereteit.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapfogalmak. Nyelvi kontaktus, nyelvi interferencia, közvetlen és közvetett kölcsönzés. Kontextus, dominancia	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek.	
2. Közvetlen kölcsönzés. Tulajdonnevek a nyelvi érintkezésben	Problematizálás, előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
3. A közvetett (indirekt) kölcsönzés formái. Tükörszerkezetek, hibridszerkezetek kialakulása.	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
4. A lexikai kölcsönelemek integrálódása.	Problematizálás, előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
5. A nyelvi érintkezések fonológiai kérdései.	Problematizálás, előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
6. Az átvevő nyelv morfológiai rendszerének módosulása. A meghonosodás morfológiai kérdései	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
7. Mondattani kérdések. Szintézis.	Problematizálás, előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
Könyvészet Benő Attila 2008. <i>Kontaktológia</i> . A nyelvi kapcsolatok alapfogalmai. Bolyai Társaság, Kolozsvár. Benő Attila 2014. <i>Kontaktusjelenségek az erdélyi magyar nyelvváltozatokban</i> . Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár. Király Francisc: <i>Contacte lingvistice</i> . Timișoara, 1990. Péntek János: A magyar–román interetnikus kapcsolatok néhány nyelvi vonatkozása. In: Katona Judit, Viga Gyula szerk.: <i>Az</i>		

interetnikus kapcsolatok kutatásának újabb eredményei. Miskolc, 1996, 113–120
Péntek János–Benő Attila: Nyelvi kapcsolatok, nyelvi dominanciák az erdélyi régióban. Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége, Kolozsvár, 2003.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi témák és feladatok megbeszélése	Felfedezettető beszélgetés	
2. A pidzsin és kreol nyelvek	Dialógus; nyelvi adatok elemzése	
3. Az etnocentrizmus mint társadalmi pszichológiai és kognitív jelenség. Etnocentrizmus és lexikális interferenciák	Dialógus; frontális és csoportmunka, megbeszélés	
4. Török jövevényszavak a magyarban	Vitatindító. Csoportmunka.	
5. Latin hatás a magyarban	Dolgozat bemutatása. frontális és csoportmunka, megbeszélés	
6. Szláv jövevényszók a magyarba	Vitatindító. Csoportmunka.	
7. Német hatás a magyarban	Dolgozat bemutatása. frontális és csoportmunka, megbeszélés	
8. Francia elemek a magyarban	Dolgozat bemutatása. frontális és csoportmunka, megbeszélés	
9. Olasz jövevényszók a magyarban	Vitatindító. Csoportmunka.	
10. Angol kölcsönszavak a magyarban	Dolgozat bemutatása. frontális és csoportmunka, megbeszélés	
11. Magyar eredetű kölcsönszók a románban	Felfedezettető beszélgetés	
12. Direkt kölcsönzési adatok elemzése	Elemzések.	
13. Indirekt kölcsönzési adatok elemzése	Elemzések.	
14. Kódváltási adatok elemzése. Következtetések	Elemzések.	
Bibliográfia Bakos Ferenc: <i>A magyar szókészlet román elemeinek története.</i> 1982, Budapest: Akadémiai Könyvkiadó, 5–46. Kiss Jenő - Pusztai Ferenc (szerk.), <i>Magyar nyelvtörténet</i> , Bp. 2003, 241–267. Szilágyi N. Sándor: Szociálpszichológiai tényezők a szókölcsonzésben. In: Benő A. – Fazakas E. – Szilágyi N. S. (szerk.) <i>Nyelvek és nyelvváltozatok</i> , 2007: 349–361. H. Varga Márta <i>A kreol nyelvek kialakulása és az anyanyelv-elsajátítás, nyelvetkeztetés kérdése.</i> http://www.c3.hu/~nyelvor/period/1252/125211.htm		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	1. Megfelelő szaktudás	Kollokvium	50%
	2. Terminusok szakszerű		

	használata		
	3. Szakirodalmi ismeret		
	4. Az ismeretek megfelelő alkalmazása		
10.5 Szeminárium	1. Terminusok szakszerű használata 2. Az ismeretek megfelelő alkalmazása 3. Nyelvi elemzőképesség	Szemináriumi tevékenység Félévi szemináriumi dolgozat (nyelvi napló)	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az előadás és a szemináriumok témáinak ismerete és az előadásokon és a szemináriumokon való rendszeres jelenlét. A szemináriumokon min. 80% jelenlét kötelező. A félévi dolgozat benyújtása a szorgalmi időszak végén.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2025. 02. 02.

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 02. 15

Intézetigazgató:

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása